

LAURITZENPRISEN

Samlede motiveringer til Lauritzen-prisen 2019

Tale til Maria Rossing modtager af Lauritzen-prisen 2019

Det var, som om Maria Rossing kom hovedkulds snublende og en lille smule for sent.

Og nej – ikke til Lemvigbanen i Ramme for at nå til København med fire-toget. Det tog nåede hun allerede i 1998 og har siden brugt storbyen til organisk at udvikle sig til en stjerne i dansk teater.

Det handler om festen, den store kærlighed, måske i virkeligheden selve livet. Og det handler om rollen som Laura i Det Kongelige Teaters De fulde i sidste sæson. Laura var som alle andre i forestillingen fuld og ikke helt i sync med omgivelserne. Hun var en stampende og sydende vulkan af afvist, forulykket kærlighed. Fra sprækkerne i hendes pæne overflade flød den desperate vrede som lava med brokker af forstenet undren og ætsende sorg.

Det lyder måske mærkeligt, men de eksistentielle eruptioner fra denne voldsomme kvindelige vulkan var fuldstændig - henrivende. Smukke på deres egen småsnøvlende måde. For at sige det kort: Hun gik én lige til hjertet. Gribende uforberedt på smerten og rørende uskyldig i sin klodsede reaktion på afvisningen, forkertheden, ensomheden. Forestillingen var fuld af drømme og begær, der stod dobbelteksponeret af promillerne på det sejlede scenegulv, men hun og hendes vrede undren stod knivskarpt.

Maria Rossing har en særlig evne til at ramme det skært menneskelige inde bag rollens forklædninger og tidsbundne konventioner. Hvad enten det er klassikerne som Ovid, Shakespeare og Goethe, nyklassikere som Brecht – hendes Grusche i Den kaukasiske kridtcirkel var helt vidunderlig - eller en nyskrevet film eller julekalender nærmer hun sig sine mennesker med både nænsomhed og nysgerrighed. Ofte garnerer hun undersøgelsen med humor, sådan som hun f.eks. gjorde i Kagefabrikken på Det Kongelige Teater, hvor hun var en altædende bogholder i størrelse XXXL - som trods sine kæmpedimensioner blev overset. Men når komikken er klinget ud, står hendes karakterer altid forsvarsløst genkendelige på scenen og rækker armene ud mod publikum.

Maria Rossing spænder vidt. Det seneste års tid er blot ét eksempel. Hun var titelpersonen Orlando på Betty Nansen Teatret - først mand, siden kvinde, snart vidende, snart helt blank, konstant søgende efter sig selv igennem fire århundreder. I forestillingens spektakulært smukke spejls show insisterede hun på karakterens fordomsfri jagt efter identitet og kærlighed med det formelle køn som noget sekundært.

LAURITZENPRISEN

Inden da havde hun været Ellen i Den kroniske uskyld på Det Kongelige Teater, uforfængelig og i sine følelsers vold, parat til grådigt at opsnappe de kærlighedsmuler, der tilfaldt hende. Og i Aarhus Teaters og Det Kongelige Teaters stort anlagte og mildt sagt tumultariske Kongens fald var hun den døvstumme, men talende fortæller, et samvittighedens fine lille embryo, der flød rundt i historiens barske vandmasser.

Kære Maria, din konsekvente åbenhed over for teksternes righoldige verdener, din evne til at lade dig berige af dem og omskabe din egen indre proces til ekspresiv og stærkt nærværende skuespilkunst på scenen og på film/TV gør, at det er en stor glæde på komitéens vegne hermed at tildele dig Lauritzenprisen 2019.

Citat til pressen:

"Maria Rossing modtager Lauritzen-prisen 2019 for sin konsekvente åbenhed over for teksternes righoldige verdener, sin evne til at lade sig berige af dem og omskabe sin egen indre proces til ekspresiv og stærkt nærværende skuespilkunst på scenen og på film/TV."

Tale til Preben Kristensen modtager af Lauritzen-prisen 2019

Den lille skoledreng sad tryllebundet i sædet af de magiske oplevelser, som Skive Bio eller Kosmorama lokkede med. Her lod han sig henføre af tidens danske stjerner - især Dirch Passer ramte den unge mand. I forskellige skolerevyer parodierede Preben lærerne, og de parodier var så gode, at lærerne selv ville se dem (!) - det måtte naturligvis ende på de skrå brædder.

På Århus Teaters Elevskole mødtes 3 unge talenter og fik en god ide - og restauratøren Jacob Evar bød dem indenfor til at underholde gæsterne. Det blev til landeplagen Linie 3.

Vittigt, musikalsk, satirisk - og den evigt rygende Dronning Margrethe d. 2. blev Prebens signatur, iført alverdens besynderlige versioner af hovedbeklædning.

Prebens naturlighed for det lette, elegante og humoristiske kunne have sat ham i bås som skuespiller, men talentet rakte meget videre.

Den første store hovedrolle blev som drag queen i 'Det var en lørdag aften' - og det blev et brag af et gennembrud. Roller som George i 'Hvem er bange for Virginia Wolf' er en milepæl i Prebens karriere. Det er blevet til mange store karakterroller – altid spillet med spændstighed og hemmelighed – der er altid en

LAURITZENPRISEN

boblen, der subtilt ligger under og indeni Prebens karakterer. Tvetydighed, der gør tilskueren nysgerrig og fastholder det menneskelige.

Preben har altid bevæget sig ubesværet mellem alle genrer på scenen, på tv og på film.

Et utal af musicals har nydt godt af hans helt vidunderlige stemme - West Side Story, La Cage au Folles, Phantom of the Opera, The Producers og Sommer i Tyrol, som i øvrigt var en af de danske film, der var med til at starte drømmen i Skive Bio.

Som filmskuespiller har Preben mest boltret sig i komedierne - og ikke mindst via sin stemme. Helt uforglemmelig var Prebens danske vision af Genie - Lampens Ånd i Aladdin. Den præstation var så helt uimodståelig og ekvilibristisk, at selv Disney koncernen måtte bøje sig i støvet. Prebens version blev kåret til den bedste ikke amerikanske udgave af Lampens Ånd i hele verden.

Tv-serier har også haft glæde af Preben, Departementschefen i Forbrydelsen, Overlægen i Borgen og ikke mindst en psykopatisk transvestit i Charlott og Charlotte - og nu senest Badehotellet og Sygeplejeskolen.

Alvor eller sjov – altid med et fokuseret og åbent sind ind i rollen.

En alsidig skuespiller- et nysgerrigt væsen - en fantastisk kollega - og et dejligt menneske.

Derfor Lauritzen-prisen 2019 – tillykke!

Citat til pressen:

"Preben Kristensens naturlighed for det lette, elegante og humoristiske kunne have sat ham i bås som skuespiller, men talentet rakte meget videre. Det har han bevist gennem mere end 40 år, hvor han har beriget dansk teater, tv og film med sine mange og nuancerede roller."

Tale til Sort Samvittighed modtager af Lauritzen Fondens Visionspris 2019

Anne Linnet såede et frø, da hun skrev den Shit & Chanel-sangen, som bl.a. slog fast, at 'som kvinde af i dag/ har jeg den sorteste samvittighed/ men det er jeg også opdraget til'.

Det var dengang, enhver kvinde med spirende respekt for sig selv først smed BH'en, siden gav den dårlige samvittighed et los med træskoene. Det er 40 år siden. Og i den mellemliggende periode har vi bildt os ind, at kønnene kunne det samme, måtte det samme, ville det samme. At de udtrykte sig kunstnerisk på samme måde.

LAURITZENPRISEN

Men sådan ser verden ikke helt ud. BH'en er tilbage, og den dårlige samvittighed springer stadig på kvinder, der ikke kan presse passionen ned i et pænt og plisseret liv. Og hvor godt og nyskabende dansk teater end har været, manglede der indtil for otte år siden noget. Erfaringer. Udtryk. Fortællinger. Kroppe. Eller rettere: Kvindeuniverser, der ikke er taget mål til af mænd.

Det gjorde ti powerkvinder noget ved. Med et glimt i øjet kaldte de deres kunstnerkollektiv Sort Samvittighed som en hyldest til Anne Linnet. Deres udgangspunkt var ifølge deres første forestillingsprogram et samvittighedsløst, gavmildt, lattermildt fællesskab. De ville være kunst og hjerte. Og blev det.

I knæstrømper og med løbende mascara indtog de syngende dansk teaters islandskab, snart som smukt forslåede spejdersøstre, snart som balsamisk aggressive punkplejersker. De medbragte poesi og parykker, fjer og flæser, blomster i barske buketter. Og dertil originale fortolkninger og nye sanselige kompositioner. I foreløbigt tre forestillinger – *Hvid magi*, *Tove! Tove! Tove!* og senest *I et forhold* - har Sort Samvittighed nu boltret sig hæmningsløst i kvindeskabte universer.

Kvinderne i salen følte sig fra første sekund genkendt i deres syrede blik på tilværelsens paradokser, mændene og de andre køn sikkert også. For deres fändenivoldskhed smitter, humoren er dybt rørende. Anne Linnets frø er vokset til et blomsterhav af mod og frihedstrang.

Det er visionært og vidunderligt. Derfor prisen. Hjerteligt tillykke!

Jeanett Albeck, Rikke Bilde, Ida Marie Ellekilde, Signe Fabricius, Tilde Maja Fredriksen, Elisa Kragerup, Kitt Maiken Mortensen, Signe Egholm Olsen, Leila Vestgaard og Sara Åkerlund Clemmensen.

Citat til pressen:

I knæstrømper og med løbende mascara indtog de syngende dansk teaters islandskab. De medbragte poesi og parykker, fjer og flæser, blomster i barske buketter. Deres fändenivoldskhed smitter, humoren er dybt rørende. Det er visionært og vidunderligt.

LAURITZENPRISEN

Tale til Kim Fupz Aakeson modtager af Lauritzen Fondens Børne- & Ungepris 2019

Modtageren af Lauritzen Fondens Børne- & Ungepris 2019 er forfatteren og dramatikeren Kim Fupz Aakeson.

Det kan godt være, at I ikke er klar over det, men I kender ham alle sammen: Hvis jeg nu nævner titler som Vitello eller Hannibal og Jerry, så ser jeg genkendelsens glæde hos jer, der er børn og barnlige sjæle. Og hvis jeg så tilføjer replikken *Hvis I to var ludobrikker, var I så blevet slået hjem nu?* Så får jeg vist resten med, for denne oneliner fra *Den Eneste Ene* er af publikum blevet kåret som en af filmhistoriens bedste.

Du er et multitalent af Guds nåde, og tilmed ultraproduktiv. Siden din debut i 1982 har du beriget din omverden med over 100 titler i form af tegneseriealbums, børnebøger, romaner til unge, novellesamlinger og romaner. Dertil kommer mindst 46 filmtitler. Du er også ombejlet internationalt – siden 2002 har du været nærmest fast inventar i Berlinalens hovedkonkurrence - ofte endda på vinderpodiet.

Men når du bliver hædret i dag skyldes det din afgørende betydning for børnene og de unge. For du formår at se verden i børnehøjde og beskrive både eventyret i hverdagen og hverdagen i eventyret, så alle føler sig set og genkendt, uanset alder og socialgruppe. På den måde har du med årene gjort generationer af børns og unges verden rigere, morsommere og mere kærligheds fyldt.

Du er en af de få kunstnere, som usnobbet og ligefremt skriver om og til både børn og voksne, og det hele gik op i en højere enhed, da du sammen med din ægtefælle Pernille Fischer Christensen skrev manuskriptet til filmen om Astrid Lindgren, der raffineret og indfølt forener Astrid Lindgrens eventyrlige børneunivers med den barske historie om hendes virkelige liv.

Du har som filmskoleuddannet manuskriptforfatter bekendt dig til mottoet, *show it don't tell it*, og du er med rette blevet kaldt minimalismens mester. For man skal ikke tage fejl af, at bag den tilsyneladende skødesløshed og flabede, gadedrengeagtige jargon, skjuler der sig en præcis portrættør og en æstetisk skarpsleben ordekvilibrist. Du tilhører kunstens adel. Tillykke med prisen!

Citat til pressen:

Kim Fupz Aakeson formår at se verden i børnehøjde og beskrive både eventyret i hverdagen og hverdagen i eventyret, så alle føler sig set og genkendt, uanset alder og socialgruppe. På den måde har han med årene gjort generationer af børns og unges verden rigere, morsommere og mere kærligheds fyldt.

LAURITZENPRISEN

Tale til Maja Ravn modtager af Lauritzen Fondens Backstage-pris 2019

Kun få mennesker kan skabe drømme. Invitere os ind i et landskab vi aldrig før har set. Sætte dagsordenen, vise en retning og gøre det abstrakte tilgængeligt, så vi vælger at følge med ind i disse nye verdener.

Scenografen Maja Ravn er et sådant menneske. Fordomsfrit og åbent, smilende og med en smittende arbejdsglæde, bevæger hun sig med en nærmest barnlig, men dybt professionel, nysgerrighed mellem ulige genre på små såvel som store scener. I ind- og udland. Hun rejser Europa tyndt - fra det ene succesombruste teaterhus til det næste med prestigeprojekter i samarbejde med velrenommerede instruktører. Hun er flittig og fantasifuld, insisterende og ikke bange for at skrive med store bogstaver.

Maja Ravn sætter sit præg på forestillingerne. Hun skaber udgangspunktet for den kreative legeplads, som instruktør og skuespillere får i gave. Hun udfordrer skuespillerne og hun gør instruktørerne bedre. Man skal nok strække sig i de klare og konsekvente koncepter, men man kan også bare trygt tage i mod og fylde de fortællerrum Maja Ravn skaber. Man bliver simpelthen bedre af at være i hendes landskab, - og selskab.

Fra Maja Ravns imponerende CV, skal i dag kun nævnes en forestilling. Strindbergs syrede "Et drømmespil" på Betty Nansen Teatret i endnu et beåndet samarbejde med instruktøren Katrine Wiedemann. En forførende strøm af drømmesyner. En genistreg, som konstant flyttede perspektivet i en leg med illusionen, som man kunne læse i Berlingeren.

Maja Ravn er en af dem som har løftet den visuelle scenekunst i Danmark, inspireret og skabt uforglemmelige og talende billeder. "Jeg er aldrig så glad som når jeg arbejder", har Maja Ravn en gang udtalt. Hun forstår sandelig også at sprede den glæde. Og at dele sine drømme.

Tak for indsatsen så langt, Maja. Bliv ved!

Citat til pressen:

Maja Ravn sætter sit præg på forestillingerne. Hun skaber udgangspunktet for den kreative legeplads, som instruktør og skuespillere får i gave. Hun udfordrer skuespillerne og hun gør instruktørerne bedre. Man bliver simpelthen bedre af at være i hendes landskab og selskab.

LAURITZENPRISEN

Tale til Maria Rich modtager af Lauritzen Fondens Wauw-pris 2019

Kære Maria Rich.

Nu siger vi "wauw" til dig. "Wauw" fordi vi har set dig – alle sammen, for endelig fik du den eksponeringstid som dit talent gennem alle årene har berettiget dig til. Du fik en hovedrolle på TV i primetime, nemlig i "Bedrag" hvor du, i en godt skrevet rolle, fik lejlighed til at komme hele vejen rundt i dit talents kompas. Det var ganske enkelt fremragende.

Ser man ned over dit CV er det ikke fordi du har manglet hverken arbejde eller anerkendelse siden din uddannelse fra Odense Teater i 1999. "Shooting Star" ved filmfestivalen i Berlin tilbage i 2002 for filmen "Små Ulykker", og samme år fik du også Reumerts talentpris.

Du har været tilknyttet Mungo Park i Allerød gennem flere sæsoner, og du har medvirket i nogle af de mange markante titler der er udgået derfra, var f.eks. med i første udgave af "Kvinde kend din krop". Du fik endnu en reumertpris for "Living Dead" på Teater Sort/Hvid, og var med i den skelsættende "Boys don't cry" på Eventministeriet. Du har altid været god, men man kan vel sige, at indtil "Bedrag" var din offentlige eksponering ikke på niveau med dit talent og kunnen. "Der skal talent til at opsøge heldet" siger et gammelt ordsprog, og en hovedrolle 10 søndage i primetime, ydermere i en rigtig vellykket serie, gjorde dig kendt ud over den teaterbekendende menigheds grænse, nu fik vi alle at se hvor dygtig en skuespiller Maria Rich egentlig er.

Så måske "wauer" vi ikke i dag fordi en skuespiller fik vist "en overraskende og anderledes præstation" som der står i prisens fundats. Måske "wauer" vi fordi en dygtig skuespiller fik en mulighed for at give en overraskende og anderledes præstation – og ikke mindst fordi du greb den fortjente mulighed så fremragende.

Så tillykke med din karriere, dit talent, din rolle og din pris, "Wauw" hvor er det godt gået!

Citat til pressen:

Maria Rich tildes Wauw-prisen for sin hovedrolle i TV-serien "Bedrag". Maria Rich overraskede et stort primetimepublikum ved sin rigt facetterede figur, hun greb muligheden "Bedrag" gav hende så fremragende, at en hel nation sagde "wauw".

LAURITZENPRISEN

Tale til Alba August modtager af Lauritzen Fondens Believe in You-pris 2019

Believe In You-prisen giver vi til unge skuespillere, der allerede på et tidligt tidspunkt i karrieren udviser ekstraordinært talent. Dem er der heldigvis hvert år nogle stykker af i Danmark, så valget er aldrig let. Men nogle gange er det alligevel temmelig indlysende, hvem prisen bør gå til.

Sådan er det i år, hvor årets ene modtager af Believe In You-prisen er Alba August, der får den for sin præstation som 'Unge Astrid' i Pernille Fischer Christensens film om den unge Astrid Lindgrens liv.

Rollen som den unge Astrid Lindgren er en kæmperolle. Den skal bære hele filmen på sine skuldre. Hvis ikke den lykkes optimalt, er der simpelthen ikke nogen film. Så enkelt er det. Men på det punkt havde Pernille Fischer Christensen ikke behøvet bekymre sig.

Det sker ikke sjældent, at unge skuespillere brænder igennem med en helt særlig glød. Det gør Alba August også i dén grad, men det mest imponerende er den helt usædvanlige selvfølgelige modenhed med hvilken hun har løst opgaven.

Livet var ikke lutter lagkage for den unge Astrid Lindgren, men hun kløede på med krum hals og trodsede sin samtids konventioner og sit køns begrænsninger med en stædighed og energi, så det ikke er svært at få øje på, hvorfra inspirationen til Pippi Langstrømpe er kommet til hende.

Men hvordan indfanger man denne Pippi-energi på en måde, så det bliver den sociale realisme og den psykologiske autenticitet fremfor den lovlig friske kliche, der skinner igennem i portrættet?

Ja, det finder Alba August med intuition og intelligens det helt perfekte svar på i sin sikkert balancerede fortolkning af rollen. Det er bare til at falde pladask på halen over. Så det har vi valgt at gøre. Kære Alba August, vi erklærer os hermed for Alba August beliebere!

Citat til pressen:

Det sker ikke sjældent, at unge skuespillere brænder igennem med en helt særlig glød. Det gør Alba August også i dén grad i filmen "Unge Astrid", men det mest imponerende er den helt usædvanlige selvfølgelige modenhed med hvilken hun har løst opgaven.

LAURITZENPRISEN

Tale til Nicolai Jørgensen modtager af Lauritzen Fondens Believe in You-pris 2019

Første gang man lagde mærke til Nicolai Jørgensen, var i "Den danske borgerkrig" på Nørrebro Teater, da han var i praktik fra Den Danske Scenekunstscole. Der stod en ung mand, med en selvfølgelig tilstedeværelse. Det var let at se at Nicolaj følte sig hjemme på scenen.

Næste år var han der så igen. På samme scene og stadig ikke færdig på Scenekunstscolen. Han stak af med hele forestillingen, da han i en minimal rolle i "Revisoren" af Gogol, skulle stille nogle stole frem til næste scene. Det var vel egentlig et sceneskift, men det var komik på et højt plan. Klovnekunst med virtuos kropsbeherskelse.

Tilsvarende leverede han i foråret scenisk overraskende perler i "Shakespeare in Love" på Østre Gasværk. Et par menneskeskildringer i småtingsafdelingen, som tog fokus de minutter han var på scenen.

Samme sæson havde han allerede haft et gedigent gennembrud med titelrollen i Thomas Markmanns "Drengen der ville være vægtløst" på Folketeatrets turné og Hippodromen. Et hudløst, overrumplende og generøst portræt af klassens tykke dreng. Taberen, den ensomme- med store drømme og en tung social arv at kæmpe mod. En generøs og modig præstation. Et talent som ikke er til at holde nede eller banke på plads. Lydhør og loyal, arbejdsglad og velforberedt. Altid med integritet, hvad enten han spiller Fnuggie i DR3's Doggystyle, synger 60'er-slagere i Radio Mercur på TV2, eller er H.C. Andersens nattergal på Grønnegårds Teatret.

Store roller står i kø. Vi ikke bare tror på dig, vi ved at du vil indfri alle forventninger. Held og lykke, Nicolai, "We believe in you!"

Citat til pressen:

Nicolai Jørgensen er et talent som ikke er til at holde nede eller banke på plads. Lydhør og loyal, arbejdsglad og velforberedt. Altid med integritet, hvad enten han spiller Fnuggie i DR3's Doggystyle, synger 60'er-slagere i Radio Mercur på TV2, eller er H.C. Andersens nattergal på Grønnegårds Teatret.